

Brno nabízí šanci lidem v nouzi

Brněnský Metropolitan, 3. 3. 2016

Město Brno ve spolupráci s Ministerstvem práce a sociálních věcí připravuje projekt Rychlého zabydlení rodin s dětmi. Pilotní testování tohoto projektu má ukázat cestu, jak nejlépe pomoci rodinám ohroženým bezdomovectvím. Pomoc města by díky tomuto projektu měla být efektivnější než dosud. Brno chce také díky novým pravidlům zabránit tomu, aby peníze ze sociálních dávek na bydlení mizely v soukromých ubytovnách.

Pomoc, kterou město Brno dosud nabízelo rodinám ohroženým chudobou, byla do velké míry nepřesně zacílená. Nikdo totiž nezjišťoval, kolik takových rodin v Brně je, jak se do této situace dostaly, kolik jich už nyní bydlí v ubytovnách a kolik dětí je kvůli chudobě rodičů v ústavech. Právě od sběru těchto základních údajů proto začne nový projekt Rychlého zabydlování rodin s dětmi. Město se vybraným rodinám pokusí nabídnout byt a adresnou pomoc tak, aby si bydlení podle předem daných pravidel udržely. První rodiny budou do bytů stěhovány přibližně v polovině letošního roku. Po 24 měsících dojde k vyhodnocení toho, jaké výsledky taková sociální práce s ohroženými lidmi přináší.

Pod anglickým názvem Rapid Re-housing tento plán v únoru podpořilo Zastupitelstvo města Brna. "Brněnský projekt je pro Českou republiku v mnohých ohledech přelomový. To nejdůležitější je, že ho iniciuje obec a zaměřuje se na jedny z nejzranitelnějších skupin lidí, kteří ztratili bydlení a žijí v azylových domech a na ubytovnách. Ty jsou považovány za dlouhodobé řešení ztráty bydlení. V Brně ale budou tito lidé odcházet rovnou do bytů, což není v českém prostředí příliš běžné. Podpora bydlení v bytech je nejen humánnější, ale pro státní rozpočet paradoxně levnější než neustálé posílání doplateků na bydlení soukromým majitelům ubytoven," popsala výjimečnost tohoto projektu ministryně práce a sociálních věcí Michala Marksová (ČSSD).

Proč město začíná s pomocí těmto lidem tím, že jim přidělí byty? "Do sociální oblasti v České republice směřují miliardy korun, díky nimž se situace příliš nezhoršuje. Peníze ale nejsou směřovány na řešení samotného problému. Řada zkušeností ověřila, že jakmile se člověk zajistí tou základní potřebou, tedy bydlením, bude lépe schopen řešit si své další sociální problémy," vysvětlil Martin Freund z hnutí Žít Brno, který je uvolněným zastupitelem pro sociální začleňování.

Nyní existují pouze odhady, že v Brně po ubytovnách, v azylových domech či bez domova může být kolem tří až pěti set rodin. Z nich město vylosuje sto padesát, které se do projektu zapojí. Padesát z nich, které město opět vylosuje, pak uzavře nájemní smlouvu. Zbylých sto účastníků bude sloužit jako kontrolní skupina.

"Najít bydlení lidem, kteří jsou ohroženi bezdomovectvím, je skvělý nápad. Možná jich pak bude na ulici ,sedět' míň. Problém mám ale s tím, kterým bezdomovcům takhle pomoci? Zrovna nedávno jsem obsluhovala jeden pár, který řešil, zda si koupí krabičku cigaret nebo si nechají peníze na nocleh. Nakonec odcházeli s tou krabičkou," zamýšlí se nad plánem Petra

Nosková, která prodává v centru města na Masarykově ulici. I na běžný život vybraných rodin přitom projekt města myslí. Rodiny s nájemní smlouvou budou muset jedenkrát týdně respektovat návštěvu sociálního pracovníka, který se jim bude věnovat, aby si byt udržely. Bude ale také kontrolovat, zda dodržují nájemní smlouvu a byt neničí.

Na projekt sociálního bydlení naváže práce systémová podpora zaměstnanosti těchto lidí. Sociální pracovník bude lidem také pomáhat řešit jejich finanční a dluhovou situaci. Součástí projektu bude i přímá platba nájemného z dávek na bydlení. Ty díky tomu nebudou mizet v soukromých ubytovnách.

Opoziční ODS požadovala, aby podmínkou přidělení bytu byla povinnost alespoň pro jednoho člena rodiny pracovat přinejmenším v rámci veřejně prospěšných prací. Další podmínkou by podle ODS měla být bezdlužnost podobně jako při přidělování běžných městských bytů. U těch platí podmínka, že žadatel nesmí pět let městu nic dlužit. Jenže komplikací za těchto podmínek může být i také pět let starý a již zaplacený dluh za odpad.

Pozměňovací návrh ODS na změnu podmínek přidělení bytu však na zastupitelstvu neprošel. "Bez těchto kritérií může docházet k tomu, že do městských, navíc opravených bytů bude město vracet rodiny neplatičů. Ti navíc nebudou mít potřebu a motivaci pracovat, což bude mít negativní a demotivační dopad na všechny ostatní. Ať už na ty, kteří si zodpovědně plní jako nájemci městských bytů své povinnosti, ale především na ty, kteří se svým problémům s neplacením nájmů v minulosti dokázali postavit, dohodli se s městem a dluhy splácí či splatili a často se i zapojili do práce pro město. Takto nabudou logicky pocit, že to bylo zbytečné, protože se o ně město a společnost stejně postará. Tím, že celý projekt je postaven na spolupráci s organizací IQ Roma servis, navíc vzbuzuje podezření, že preferovány budou především romské rodiny," kritizuje opoziční zastupitel Libor Šťástka.

Podle zastupitele Martina Freunda zodpovědného za projekt jsou však takové obavy zbytečné. "Sociální bydlení je prostředek, jak pracovat s ohroženými sociálními skupinami. A ty velice často dluhy mají. Vyčleněním dlužníků z projektu tito lidé nezmizí. Jen budou nadále v těch ubytovnách a azylových domech a stejně na ně budou vynakládány peníze. My chceme s lidmi pracovat a víme jak. Dluhy vůči městu jim jistě odpouštět nebudeme," ujistil zastupitel Martin Freund. Sociální pracovník navíc lidi nasměruje k nalezení běžné práce a jejímu udržení, k čemuž veřejně prospěšné práce příliš nemotivují.

Celkové náklady jsou vyčísleny na deset milionů korun pro všechny partnery projektu. Většina této částky bude hrazena prostřednictvím Ministerstva práce a sociálních věcí. Rozpočet města Brna je vyčíslen na 4 miliony korun, z nichž 3,8 milionů pokryje dotace. Zbýlých 200 tisíc bude město hradit ze svého rozpočtu.

Dalšími partnery projektu jsou IQ Roma servis, o. s., Ostravská univerzita a organizace HVO Querido Discus z Amsterdamu, která má se zabydlováním lidí bez domova praxi.

Autor: Zuzana Taušová